

LATVIJAS REPUBLIKA
IZGLĪTĪBAS UN ZINĀTNES MINISTRIJA

VAIŅU IELA 2, RĪGA, LV 1050, LATVIJA • TĀLRUNIS 67226209 • FAKSS 67223905

R Ī K O J U M S

12-12-2012

Rīgā

Nr.

451

Par Jaunatnes politikas valsts programmu 2013.gadam

Pamatojoties uz Jaunatnes likuma 3.panta ceturto daļu, apstiprināt Jaunatnes politikas valsts programmu 2013.gadam (pielikumā).

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības ministrs,
izglītības un zinātnes ministra
pieņēmumu izpildītājs

E.Sprūdžs

D.Sīmansone
67047952

Sadale:
1- lietā
1- ministra birojam
1- VS
1- NFD
1-SJD

Sasmanob (N.Tihova)

11.12.12.

JAUNATNES POLITIKAS VALSTS PROGRAMMA 2013. GADAM

Jaunatnes politikas valsts programma 2013.gadam (turpmāk – Programma) ir izstrādāta, balstoties uz Jaunatnes likuma 3.panta ceturtajā daļā noteikto deleģējumu. Lai nodrošinātu jaunatnes politikas attīstības plānošanas dokumentos noteikto uzdevumu un pasākumu īstenošanu, **Programmas mērķi ir:**

- 1) pilnveidot jaunatnes politikas koordināciju valsts un vietējā mērogā un darbu ar jaunatni, sekmējot jaunatnes politikas īstenošanā iesaistīto personu sadarbību, informācijas apmaiņu, attīstot vienmērīgu darbu ar jaunatni pārklājumu visā Latvijas teritorijā un sniedzot atbalstu pašvaldībām un jaunatnes organizācijām darbu ar jaunatni īstenošanai;
- 2) veicināt jauniešu aktīvu līdzdalību lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē, paplašinot jauniešu iespējas iegūt zināšanas un prasmes, kā arī izmantot lietderīgi brīvo laiku un īstenot jauniešu iniciatīvas.

Programmā iekļauti tikai tie pasākumi, kuriem saskaņā ar likumu „Par valsts budžetu 2013.gadam” paredzēts finansējuma budžeta apakšprogrammā 06.05.00 „Jaunatnes politikas valsts programma”.

Programmas pasākumus īsteno Izglītības un zinātnes ministrija (turpmāk – Ministrija). Programmas finansējuma saņēmēji, tajā skaitā atklātos projektu konkursos noteiktie projektu īstenotāji. Īstenojot Programmā noteiktos pasākumus, pasākumu īstenotāji ievēro Publisko iepirkumu likumu, kā arī citus normatīvos aktus.

Programma ir izstrādāta atbilstoši šādiem dokumentiem:

- 1) Jaunatnes likums;
- 2) Ministru kabineta 2008.gada 16.decembra noteikumi Nr.1047 „Jaunatnes lietu speciālistu apmācības kārtība”;
- 3) Ministru kabineta 2011.gada 15.marta noteikumi Nr.188 „Noteikumi par kārtību, kādā biedrības ierakstāmas jaunatnes organizāciju sarakstā, un sarakstā iekļaujamām ziņām”;
- 4) Ministru kabineta 2011.gada 12.aprīļa noteikumi Nr.277 „Kārtība, kādā piešķir valsts budžeta finansējumu jauniešu iniciatīvas un līdzdalības veicināšanai lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē, darbam ar jaunatni un jaunatnes organizāciju darbības atbalstam, kā arī atbalstīto projektu administrēšanas un uzraudzības kārtība”;
- 5) Jaunatnes politikas pamatnostādnes 2009.-2018.gadam (atbalstītas ar Ministru kabineta 2009.gada 20.aprīļa rīkojumu Nr.246 „Par Jaunatnes politikas pamatnostādņēm 2009.-2018.gadam”);
- 6) Jaunatnes politikas valsts programma 2009.-2013.gadam (atbalstīta ar Ministru kabineta 2009.gada 27.augusta rīkojumu Nr.589 „Par Jaunatnes politikas valsts programmu 2009.-2013.gadam”).

1. PASĀKUMU SISTĒMAS DARBA AR JAUNATNI NODROŠINĀŠANA PAŠVALDĪBĀS

Mērķi:

- veicināt pašvaldību darbā ar jaunatni iesaistīto personu profesionalitāti, sadarbību un pieredzes apmaiņu;
- veicināt pašvaldību jauniešu centru (jaunatnes iniciatīvu centru) darbību un attīstību;
- palielināt jauniešu iespējas īstenot fiziskās aktivitātes, veicinot jauniešu veselīgu dzīvesveidu un lietderīgu brīvā laika izmantošanu.

Uzdevumi:

- nodrošināt darbā ar jaunatni iesaistīto personu metodisko vadību;
- nodrošināt jaunatnes lietu speciālistu apmācību atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām;
- pilnveidot pašvaldību jauniešu centru darbību;
- izveidot vai pielāgot jauniešu aktīvās atpūtas laukumus pašvaldībās jauniešu centriem piegulošā teritorijā;
- veidot resursu punktus pašvaldībās sadarbībā ar jaunatnes organizācijām vai biedrībām, kas veic darbu ar jaunatni;
- nodrošināt starpnozaru sadarbību vietējā līmenī.

1.1. Jaunatnes lietu speciālistu metodiskā vadība un apmācības nodrošināšana atbilstoši normatīvo aktu prasībām

Turpinot 2009.gadā uzsāktās jaunatnes lietu speciālistu apmācības atbilstoši Ministru kabineta 2008.gada 16.decembra noteikumiem Nr.1047 „Jaunatnes lietu speciālistu apmācības kārtība”, 2012.gadā, pamatojoties uz iepirkuma „Pašvaldību jaunatnes darbinieku un jauniešu centru darbinieku pieredzes apmaiņa un apmācības” identifikācijas Nr. IZM2012/8/B rezultātiem, tika noslēgts līgums ar biedrību „Latvijas Pašvaldību mācību centrs”, lai nodrošinātu jaunatnes lietu speciālistu apmācības divu apmācību programmu ietvaros 2012. un 2013.gadā.

Jaunatnes lietu speciālistiem ir būtiska loma pašvaldības jaunatnes politikas izstrādē un īstenošanā. Pašvaldības jaunatnes lietu speciālista kompetences ir šādas:

- izstrādāt pašvaldības jaunatnes politiku;
- analizēt situāciju jaunatnes politikas nozarē, izvērtēt un sagatavot priekšlikumus jaunatnes politikas pilnveidošanai pašvaldībās un koordinēt šīs politikas īstenošanu;
- konsultēt jauniešus jaunatnes politikas nozarē;
- organizēt un koordinēt sadarbību starp jaunatnes politikas īstenošanā iesaistītajām personām;
- organizēt informatīvus un izglītojošus pasākumus noteiktā administratīvajā teritorijā, iesaistot pašvaldību darbiniekus, jaunatnes organizācijas un jaunatnes iniciatīvu grupas un jauniešus;
- koordinēt starptautisko sadarbību jaunatnes politikas nozarē.

2012.gadā jaunatnes lietu speciālistu apmācības uzsāka 50 personas.

Laikā no 2009. līdz 2010.gadam 47 personas ieguva tiesības strādāt par jaunatnes lietu speciālistu pašvaldībās atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām. Pašlaik Latvijā par jaunatnes lietu speciālistu pašvaldībās strādā 64 personas.

Finansējums – 3 016 Ls (EKK 2231)

Rezultāts:

- īstenotas divas apmācības programmas jaunatnes lietu speciālistiem 40 akadēmisko stundu apjomā atbilstoši normatīvo aktu prasībām, kur katrā piedalās līdz 25 personām;
- īstenotas divas metodiskās tikšanās ar jaunatnes lietu speciālistiem un jauniešu centru darbiniekiem, lai nodrošinātu to informēšanu par jaunatnes politikas aktualitātēm.

Atsauce uz Jaunatnes politikas valsts programmā 2009.-2013.gadam noteikto:

- 2.1.4. „Atbalstīt pašvaldībās jaunatnes lietu speciālistu skaita palielināšanos”;
- 3.2.3. „Izglītēt informācijas punktu darbiniekus (jaunatnes lietu speciālistus) jaunatnes informācijas jomā”;
- 2.3.3. „Atbilstoši MK 2008.gada 16.decembra noteikumiem Nr.1047 organizēt jaunatnes lietu speciālistu apmācības”;
- 2.3.5. „Nodrošināt pašvaldību darbā ar jaunatni iesaistīto personu izglītošanu par jaunatnes politikas aktualitātēm (sociālie pedagogi, sociālie darbinieki, pašvaldību policisti u.c.)”.

1.2. Atbalsts jauniešu centru darbības nodrošināšanai pašvaldībās, attīstot jaunatnes informācijas punktu pieejamību, kā arī pilnveidojot infrastruktūru jauniešu veselīgā un lietderīgā brīvā laika pavadīšanai

Jauniešu centrs ir vieta, kur jaunieši var izmantot savu brīvo laiku draugu lokā un jauniešu centra vadītāja uzraudzībā. Jauniešu centru tīklojuma izveides mērķis ir ar neformālās izglītības metodēm veicināt atbalstu jauniešu iniciatīvām, nodrošinot uz jauniešiem orientētu plānotu praktisku pasākumu kopuma organizēšanu un piedāvājot iespējas izmantot brīvo laiku lietderīgi jauniešu pilnvērtīgai izaugsmei. No 2004.gada Latvijā ar valsts budžeta atbalstu tika izveidoti 39 jauniešu centri, 42 jauniešu centrus izveidoja pašvaldības vai biedrības ar saviem resursiem.

Jauniešu centra būtiskākie uzdevumi ir šādi:

- nodrošināt jauniešiem lietderīga brīvā laika izmantošanas iespējas;
- sekmēt jauniešiem zināšanu un prasmju apgūšanu ārpus formālās un interešu izglītības, īstenojot dažādus neformālās izglītības pasākumus, projektus un programmas;
- radīt labvēlīgus apstākļus jauniešu intelektuālai un radošai attīstībai;
- nodrošināt nepieciešamo atbalstu jauniešu iniciatīvām;
- sekmēt jauniešu līdzdalību jaunatnes organizācijās un brīvprātīgajā darbā;
- nodrošināt piekļuvi jauniešu vajadzībām un interesēm atbilstoši informācijai;
- sekmēt sociālā riska grupu jauniešu iekļaušanu vienaudžu vidū jauniešu centra darbībā;
- organizēt jauniešu individuālās un grupu konsultācijas par jauniešiem aktuālām tēmām;
- veicināt sadarbību starp jauniešu centru un ar jaunatnes politikas īstenošanā iesaistītajām personām reģionālā, valsts un starptautiskā mērogā;
- sekmēt pašvaldības jauniešu iesaistīšanos reģionāla, valsts un starptautiska mēroga pasākumos, projektos un programmās.

Vairumā Eiropas Savienības valstu pašvaldību jauniešiem ir publiski pieejamas fizisko aktivitāšu īstenošanas vietas. Tās ir ļoti populāras jauniešu vidū brīvā laika izmantošanas un pulcēšanās nolūkā. Ar valsts budžeta atbalstu Jaunatnes politikas valsts programmas ietvaros 2008.gadā pašvaldībās izveidotas (vai pielāgotas esošās) 12 vietas, 2009.gadā – 10 vietas, 2010.gadā – 7 vietas, savukārt 2012.gadā tika atbalstīti 3 pašvaldību projekti ar mērķi nodrošināt iespēju bez maksas veikt fiziskās aktivitātes un izmantot publiski pieejamu aprīkojumu šo aktivitāšu īstenošanai.

Jauniešu centri pašvaldībās kalpo par būtisku jauniešu pulcēšanās vietu, lai nodrošinātu jauniešus ar dažādām lietderīga brīvā laika pavadīšanas iespējām vienuviet.

Pašvaldības ir aicinātas iegādāties inventāru jauniešiem lietderīgā brīvā laika pavadīšanai, uzlabot un pielāgot arī jauniešu centriem piegulošo teritoriju, lai veicinātu jauniešu veselīgu un aktīvu dzīvesveidu. Jau šobrīd vairāku jauniešu centru teritorijā tiek veidotas fiziskām aktivitātēm pielāgotas vietas, piemēram, izvietojot basketbola grozus, volejbola laukumus, āra trenāžierus u.c.

Finansējums – 84 000Ls (EKK 7310)

Rezultāts:

- atbalstīti vismaz 20 projekti jauniešu centru darbības nodrošināšanai atklātā projektu konkursā, izveidojot vai attīstot jauniešu informācijas punktus, brīvā laika aktīvas atpūtas vietas centros un to piegulošā teritorijā, tai skaitā iegādājoties nepieciešamo inventāru.

Atsauce uz Jaunatnes politikas valsts programmā 2009.-2013.gadam noteikto:

- 2.1.2. „Pilnveidot jauniešu centru materiāltehnisko bāzi un darbību”;
- 3.2.1. „Veidot informācijas punktus jauniešu centros”;
- 7.1.1. „Veidot un pielāgot pašvaldībās jauniešu aktīvās atpūtas laukumus”.

1.3. Ikgadējā monitoringa ietvaros izstrādātā jaunatnes politikas indeksa aprēķināšana pašvaldībās jauniešu dzīves kvalitātes novērtēšanai

2010.gadā veiktie grozījumi Jaunatnes likumā precizēja pašvaldību kompetenci darba ar jaunatni plānošanā un īstenošanā. Jaunatnes likuma 5.panta pirmā daļa nosaka, ka pašvaldība, pildot savas funkcijas, veic darbu ar jaunatni, ievērojot jaunatnes politikas pamatprincipus un valsts jaunatnes politikas attīstības plānošanas dokumentus. Pašvaldība plāno darbu ar jaunatni, izstrādājot pašvaldības jaunatnes politikas attīstības plānošanas dokumentus. Viens no jaunatnes politikas plānošanas pamatprincipiem, kas definēts Eiropas Savienības Jaunatnes stratēģijā 2010. – 2018.gadam, ir uz pētnieciskiem pierādījumiem balstītas politikas veidošana.

Jaunatnes politikas valsts programmas 2012.gadam ietvaros tika īstenots ikgadējais monitorings jauniešu dzīves kvalitātes novērtēšanā, kā rezultātā tika izstrādāts jauniešu dzīves kvalitātes novērtēšanas indekss, kas piemērojams kā nacionālā, tā reģionālā līmenī. Indekss aptver 8 jaunatnes politikas darbības jomas: 1) nodarbinātība un uzņēmējdarbība, 2) sociālā iekļaušana, 3) veselība un labklājība, 4) veselīgs dzīves veids, 5) izglītība un apmācības, 6) jaunatne un pasaule, 7) līdzdalība, 8) brīvprātīgais darbs.

Lai veicinātu pašvaldību motivāciju īstenot lokālā līmeņa pētījumus, kas novērtētu jauniešu dzīves kvalitāti un sniegtu objektīvu informāciju par reālo situāciju pašvaldībās, kā arī lai veicinātu koordinētu pētniecisko darbību jaunatnes jomā pašvaldībās un sniegtu nepieciešamo metodoloģiju, atklātā konkursā tiks atbalstīti pašvaldību projekti indeksa pielietošanai reģionālā līmenī un iegūto datu analīzei.

Finansējums – 15 000 Ls (EKK 7310)

Rezultāts:

- 15 pašvaldībās ir īstenots pētījums par jauniešu dzīves situāciju reģionālā līmenī, pielietojot monitoringa ietvaros izstrādāto indeksu jauniešu dzīves kvalitātes novērtēšanai.

Atsauce uz Jaunatnes politikas valsts programmā 2009.-2013.gadam noteikto:

- 1.3.2. „Īstenot pētījumus un nodrošināt pētījumu īstenošanas koordināciju par būtiskiem jaunatnes politikas aspektiem un jauniešu dzīves kvalitāti”;
- 2.2.3. „Sniegt atbalstu pašvaldībām attīstības plānošanas dokumentu izstrādē darbam ar jaunatni”.

2. ATBALSTS JAUNATNES ORGANIZĀCIJU DARBĪBAI UN INICIATĪVĀM JAUNATNES JOMĀ

Mērķi:

- sekmēt jaunatnes organizāciju darbības attīstību, savstarpējo sadarbību un sadarbību ar valsts un pašvaldību, kā arī starptautiskajām institūcijām jaunatnes politikas nozarē;
- sniegt jauniešiem iespēju līdzdarboties pirms jaunatnes politiku ietekmējoša lēmumu pieņemšanas, sekmējot jauniešu pilsonisko līdzdalību.

Uzdevumi:

- saskaņā ar Jaunatnes likuma 12.panta ceturto daļu atbalstīt nacionālā mēroga jaunatnes organizāciju darbību un attīstību;
- saskaņā ar Jaunatnes likuma 12.panta otro daļu atbalstīt jaunatnes organizāciju projektus, kuru mērķis ir veicināt jauniešu iniciatīvas un līdzdalību lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē;
- īstenot pasākumus, lai nodrošinātu jauniešiem iespējas izteikt viedokli par viņiem svarīgajiem jautājumiem, tādā veidā veicinot arī iesaistīšanos lēmumu pieņemšanas procesos.

2.1. Atbalsts jaunatnes organizāciju darbībai un līdzdalības nodrošināšanai valsts un starptautiskajā jaunatnes politikā

2011.gada sākumā tika veikta Eurobarometra zibensaptauja (*Flash Eurobarometer on Youth* Nr.319 a+b), kas sniedza ieskatu jauniešu līdzdalībai Eiropā. Vidējais rādītājs Eiropas Savienības dalībvalstu vidū jauniešu iesaistīšanai nevalstisko organizāciju darbībā vai to rīkotajos pasākumos ir 45,8%, savukārt Latvijā šis rādītājs ir 38,7%. Visaugstākais rādītājs ir Nīderlandē – 67,7%.¹

Nevalstisko organizāciju administratīvais nodrošinājums, kā arī finanšu trūkums ietekmē organizācijas efektīvu uzdevumu pildīšanu un līdzdalību lēmumu pieņemšanas procesā valsts un starptautiskajā mērogā. Finansiālie un administratīvie šķēršļi ietekmē arī neformālās izglītības un brīvprātīga darba pasākumu un projektu īstenošanu.

Ņemot vērā to, ka viens no būtiskākajiem jauniešu neformālās izglītības nodrošinātājiem, kā arī jauniešu līdzdalības veicinātājiem ir jaunatnes organizācijas, nepieciešams nodrošināt atbalstu jaunatnes organizāciju darbībai un veicināt šo organizāciju attīstību ilgtermiņā.

Finansējums – 40 000 Ls (EKK 3263)

Rezultāts:

- Īstenoti vismaz 2 projekti, lai nodrošinātu atbalstu jaunatnes organizāciju darbībai un līdzdalībai valsts jaunatnes politikas īstenošanā un starptautiskajā sadarbībā, kuras atbilst Jaunatnes likuma 6.panta pirmajā daļā un 12.panta ceturtajā daļā ietvertajiem kritērijiem;

¹ http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_319a_en.pdf

- īstenoti vismaz 8 projekti, lai nodrošinātu atbalstu jaunatnes organizāciju, kuras atbilst Jaunatnes likuma 6.panta pirmajā daļā ietvertajiem kritērijiem, pasākumiem ar mērķi veicināt jauniešu iniciatīvas un līdzdalību lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē.

Atsauce uz Jaunatnes politikas valsts programmā 2009.-2013.gadam noteikto:

- 5.2.1. „Atbalstīt jaunatnes organizāciju darbības pilnveidi atbilstoši Jaunatnes likuma 12.panta ceturtajai daļai”;
- 5.1.2. „Atbalstīt jaunatnes organizāciju vietējā mēroga iniciatīvas un jaunatnes organizāciju projektus par jaunatnes līdzdalību, jaunatnes organizāciju attīstību vai jaunatnes organizāciju biedru piesaisti”

2.2. Atbalsts jaunatnes organizācijām un biedrībām vai nodibinājumiem, kuru darbība ir orientēta uz darbu ar jaunatni, nometņu organizēšanai bērniem un jauniešiem, lai veicinātu viņu sociālo prasmju attīstību, aktīvo un veselīgo dzīves veidu

Jauniešu bezdarba līmenis turpina augt, un Eiropas Savienība saskaras ar risku, ka jaunieši var kļūt par „zudušo paaudzi”. Šobrīd Eiropas Savienības darba tirgū vairāk nekā 20% (5 miljoni) jauniešu vecumā no 15 –24 gadiem ir palikuši bez darba, 28 % ir ilgstošie bezdarbnieki. Pašlaik jauniešu bezdarba rādītāju ziņā Latvija ietilpst to Eiropas Savienības valstu astoņniekā (Spānija, Grieķija, Slovākija, Lietuva, Portugāle, Itālija, Latvija, Īrija), kur ir viszemākā jauniešu nodarbinātība. Saskaņā ar Nodarbinātības valsts aģentūras datiem 2012.gada sākumā reģistrēto jauniešu bezdarbnieku skaits bija 15 791; 86,5% reģistrēto jauniešu bezdarbnieku bija vecuma grupā 20-24 gadi; 70% jauniešu bezdarbnieku bija zems izglītības līmenis; 22,2% no visiem reģistrētajiem jauniešiem bezdarbniekiem bija ilgstošie bezdarbnieki.

Ir būtiski ne vien steidzami piedāvāt atbalstu jauniešiem, kuri ir pakļauti krīzes ietekmei, bet arī novērst jauniešu bezdarbu, nodrošinot viņiem darba tirgū noderīgas prasmes un kompetences. Atbilstošu kompetenču un prasmju apgūšanu neformālas un ikdienējas mācīšanās laikā var uzskatīt par vērtīgu ieguldījumu jauniešu piekļuves sekmēšanai izglītībai un darba tirgum.

Saskaņā ar Eiropas Komisijas 2012.gada ziņojumu par to, kā tiek īstenots atjauninātais regulējums Eiropas sadarbībai jaunatnes jomā (2010-2018) jauniešu veselības rādītāji turpina samazināties. Latvijā aptuveni 20% jauniešu vecumā no 16 līdz 24 gadiem uzskata, ka viņiem ir slikta vai ļoti slikta veselība, kamēr vidēji rādītāji Eiropas Savienībā ir 10%.

Ievērojot iepriekšminēto, svarīgi ir atbalstīt jaunatnes organizāciju un biedrību vai nodibinājumu, kuru darbība ir orientēta uz darbu ar jaunatni, projektus nometņu organizēšanai bērniem un jauniešiem², lai veicinātu viņu sociālo prasmju³ attīstību, aktīvo un veselīgo dzīves veidu.

Finansējums – 45 000 Ls (EKK 3263)

Rezultāts:

² Nometnes ir organizējamas saskaņā ar 2009.gada 1.septembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.981 „Bērnu nometņu organizēšanas un darbības kārtība”

³ Saskaņā ar UNESCO globālā rīcības plāna „Izglītība visiem” sociālās prasmes ietver spēju risināt problēmas, spēju efektīvi dalīties ar idejām un informāciju, būt radošam, spēju būt līderim, būt apzinīgam, spēju interpretēt. Šīs prasmes jauniešiem ir nepieciešamas, lai adaptētos dažādās darba vidēs un uzlabotu viņu izredzes palikt darba tirgū.

- īstenoti vismaz 10 projekti, lai nodrošinātu atbalstu biedrību, kas veic darbu ar jaunatni, un jaunatnes organizāciju, kuras atbilst Jaunatnes likuma 6.panta pirmajā daļā ietvertajiem kritērijiem, pasākumiem un programmām.

Atsauce uz Jaunatnes politikas valsts programmā 2009.-2013.gadam noteikto:

- 5.1.2. „Atbalstīt jaunatnes organizāciju vietējā mēroga iniciatīvas un jaunatnes organizāciju projektus par jaunatnes līdzdalību, jaunatnes organizāciju attīstību vai jaunatnes organizāciju biedru piesaisti”;
- 8.1. „Nodrošināt jauniešiem iespēju pilnveidot zināšanas un prasmes nometnēs”

2.3. Sadarbībā ar biedrību „Latvijas Jaunatnes padome” nodrošināt Eiropas Savienības strukturētā dialoga ar jauniešiem ieviešanu nacionālajā līmenī

2009.gada 27.novembrī Eiropas Savienības Padome pieņēma rezolūciju par atjauninātu regulējumu Eiropas sadarbībai jaunatnes jomā (2010-2018), kas nosaka prioritāros jaunatnes politikas virzienus Eiropas Savienībā. Minētajā regulējumā tiek uzsvērts, ka jāveido sadarbība un dialogs starp jauniešiem un politikas veidotājiem visās ar jauniešiem saistītajās jomās. 2010.gadā Eiropas Savienības prezidentūras “trio” (Spānija – Beļģija – Ungārija) uzsāka strukturētā dialoga procesu, lai aktualizētu jauniešiem svarīgus jautājumus un to risināšanā iesaistītu lēmējvaru, izpildvaru, kā arī pašus jauniešus.

Lai nodrošinātu strukturētā dialoga attīstību nacionālā līmenī, Eiropas Savienības dalībvalstis tika aicinātas izveidot strukturētā dialoga nacionālā līmeņa darba grupas, izmantojot jau esošās struktūras, un uzsākt konsultācijas ar jauniešiem, nozaru ekspertiem un politikas veidotājiem par izaicinājumiem, ar kuriem saskaras jaunieši. Latvija, atsaucoties ierosinājumam veidot nacionālo darba grupu esošo konsultatīvo komisiju ietvarā, izveidoja Jaunatnes organizāciju konsultatīvās komisijas Strukturētā dialoga nacionālo darba grupu, tās vadību uzticot biedrībai „Latvijas Jaunatnes padome”.

Lai panāktu efektīvu komunikāciju ar jauniešiem par jauniešu līdzdalības jautājumiem strukturētā dialoga ietvaros, izveidotu rekomendācijas strukturētā dialoga īstenošanas procesam (kā efektīvai sistēmai) nacionālā līmenī, Ministrija sadarbībā ar biedrību „Latvijas Jaunatnes padome” organizēs informatīvos pasākumus un jauniešu debates par līdzdalību un tās sniegtajām iespējām.

Finansējums – 1 500 Ls (EKK 2231)

Rezultāts:

- organizēti informatīvie pasākumi/ jauniešu debates par līdzdalības iespējām;
- izveidotas rekomendācijas strukturētā dialoga ar jauniešiem īstenošanai nacionālā un lokālā līmenī;
- sniegts atbalsts biedrības „Latvijas Jaunatnes padome” darbībai.

Atsauce uz Jaunatnes politikas valsts programmā 2009.-2013.gadam noteikto:

- 5.1.1. „Nodrošināt jauniešiem iespēju iesaistīties jaunatnes politiku ietekmējošu lēmumu apspriešanā pirms to pieņemšanas”.

3. INFORMATĪVAIS ATBALSTS UN PĒTNIECĪBAS NODROŠINĀŠANA JAUNATNES POLITIKAS NOZARĒ

Mērķi:

- gūt visaptverošus datus par tendencēm jaunatnes politikas nozarē;
- nodrošināt informācijas izplatīšanu jauniešiem par viņu tiesībām, pienākumiem, iespējām un atbildību, kā arī brīvprātīgo darbu;
- nodrošināt informācijas pieejamību darbā ar jaunatni iesaistītajām personām.

Uzdevumi:

- veikt ikgadējo monitoringu par aktuāliem aspektiem jaunatnes politikas nozarē;
- sagatavot rakstu krājumu, kas apkopo līdz šim veiktos monitoringus un sniedz analīzi;
- īstenot informatīvo kampaņu jauniešiem par lietderīgā brīvā laika pavadīšanas iespējām;
- jaunatnes politikas portāla www.jaunatneslietas.lv aktualizēšanas nodrošināšana.

3.1. Ikgadējā monitoringa veikšana jaunatnes politikas nozarē un līdz šim īstenoto monitoringu datu apkopojums un analīze rakstu krājumu veidā

Eiropas Savienības Jaunatnes stratēģijā 2010. – 2018.gadam tiek uzsvērts, ka jaunatnes politikas plānošanā ir nepieciešams ievērot uz pierādījumiem balstītu politikas plānošanas principu, pievēršot īpašu uzmanību jaunatnes aktuālo jautājumu pētniecībai. Tāpēc Latvijā, sākot ar 2008.gadu, tiek konsekventi veikts ikgadējais monitorings - socioloģisks un kvantitatīvs konstatējošs pārskats, kas nodrošina atbildes un statistiku par konkrētiem jaunatnes politikas aktuāliem jautājumiem. Šāds monitorings nodrošina iespēju novērot izmaiņas (politikas un plānoto rezultātu sasniegšanas tendence), kas notiek līdz ar jaunatnes politikas īstenošanu. Rezultāti palīdz ne tikai iegūt datus politikas ietekmes analīzei, bet arī ļauj secināt, kādus darba virzienus un aspektus nākamajā politikas plānošanas posmā jāuzskata par prioritāriem.

Ņemot vērā, ka līdz šim veiktie monitoringi vienkopus nav publicēti, un tie ir pieejami tikai interneta vidē (<http://izm.izm.gov.lv/nozares-politika/jaunatne/7989.html>), būtiski ir konsolidēt līdz šim paveikto vienā rakstu krājumā, kas apkopotu paveikto, kā arī sniegtu visaptverošu analīzi.

Finansējums – 6 500 Ls (EKK 2232)

Rezultāts:

- īstenots ikgadējais monitorings par aktuāliem jaunatnes politikas aspektiem, lai nodrošinātu darbības un politikas rezultātu mērīšanu;
- sagatavots un publicēts rakstu krājums, kas apkopo līdz šim īstenotos monitoringus un sniedz visaptverošu analīzi.

Atsauce uz Jaunatnes politikas valsts programmā 2009.-2013.gadam noteikto:

- 1.3.1. „Nodrošināt pastāvīgu jaunatnes situācijas monitoringu”;
- 1.3.4. „Atbalstīt jaunatnes pētnieku tīklojuma izveidi”.

3.2. Nodrošināt informatīvo kampaņu jauniešiem par iespējām lietderīgi pavadīt brīvo laiku ārpus formālās izglītības sistēmas

Saskaņā ar 2011.gadā veikto aptauju ikgadējā monitoringa ietvaros par jauniešu dzīves kvalitāti, iesaistīšanos brīvprātīgajā darbā, jaunatnes organizāciju darbībā un piekļuvi jauniešiem aktuālai informācijai informācijas trūkumu aptuveni 1/4 jauniešu min kā vienu no šķēršļiem sabiedrisko, sociālo aktivitāšu līdzdalībai, tādēļ īpaša uzmanība pievēršama jauniešiem atbilstošāko informācijas avotu un informācijas veidu identificēšanai un informēšanas darba veikšanai. Informēšanas aspektā īpaši būtiska ir informācija par sociālām, politiskām un pilsoniskām aktivitātēm, kurās maz jauniešu ir ieinteresēti, tādēļ būtiski ne tikai informēt, bet arī ieinteresēt. Kopumā jaunieši novērtējuši, ka viņiem ir pietiekoši daudz informācijas tikai par savas skolas/augstskolas aktivitātēm un jauniešu pulciņiem, klubiņiem un interešu grupām (attiecīgi 64% un 44%). Pārējās anketā iekļautajās kategorijās lielāks bijis to jauniešu īpatsvars, kuri vērtējuši, ka viņiem ir par maz informācijas, īpaši attiecībā uz savas pašvaldības un nevalstisko un sabiedrisko organizāciju darbību (pie tam šajās kategorijās 1/5 jauniešu vērtējuši, ka viņiem informācijas par to nav nemaz). Vaicāti, kur būtu visērtāk saņemt informāciju par dažādiem projektiem, jauniešu iespējām, jaunatnes politiku valstī, vairākums jauniešu norādījuši, ka masu mediji būtu visērtākais informācijas avots (62%). Aptaujas anketā jaunieši norādīja, ka viņus interesētu jautājumi par darba iespējām (28%), par brīvā laika pavadīšanas iespējām, t.sk. brīvprātīgo darbu, sporta aktivitātēm (24%), par izglītības un apmācības iespējām (23%).⁴

Ņemot vērā faktu, ka jauniešiem joprojām trūkst informācijas, ir svarīgi turpināt informatīvi skaidrojošo darbu par lietderīgā brīvā laika pavadīšanas iespējām, īpašu uzvaru liekot uz informāciju par darba, izglītības un apmācības, brīvprātīgā darba, līdzdalības un sportošanas iespējām, sniedzot praktiskus piemērus un skaidrojot ieguvumus.

Finansējums – 18 419 Ls (EKK 2239)

Rezultāts:

- gada laikā īstenota informatīvā kampaņa jauniešiem, nodrošinot publicitāti elektroniskajos, drukātajos, interneta un sociālajos medijos;
- organizēti sižeti/pārraides televīzijā un radio par lietderīgā brīvā laika pavadīšanas iespējām, t.sk. brīvprātīgo darbu jauniešiem.

Atsauce uz Jaunatnes politikas valsts programmā 2009.-2013.gadam noteikto:

- 3.1.1. „Veikt informatīvās kampaņas par jauniešiem aktuālajām tēmām”;
- 6.2.2. „Organizēt informatīvās kampaņas izglītības iestādēs par brīvprātīgo darbu”.

3.3. Jaunatnes politikas portāla *www.jaunatneslietas.lv* aktualizēšanas nodrošināšana

Bērnu un ģimenes lietu ministrija 2007.gadā izveidoja jaunatnes politikas portālu *www.jaunatneslietas.lv* (portāla administrēšanu Ministrija 2009.gadā pārņēma no Bērnu, ģimenes un sabiedrības integrācijas lietu ministrijas), kur ir apkopota informācija par jaunatnes politiku Latvijā un aktualitātēm jaunatnes jomā (jauniešu tiesības, pienākumi, atbildība un iespējas), jaunatnes politikas virzieniem, projektiem, izveidots biedrību, kas veic darbu ar jaunatni, katalogs un pašvaldību jaunatnes lietu speciālistu un jauniešu centru saraksts, nodrošināta iespēja izteikt savu viedokli vai priekšlikumus jaunatnes politikas veidotājiem. 2011.gadā 17% aptaujāto jauniešu norādīja, ka no minētā portāla viņiem ir visērtāk saņemt informāciju par projektiem, jauniešu iespējām un jaunatnes politiku valstī.

2012.gadā ar Eiropas Trešo valstu valstspiederīgo integrācijas fonda atbalstu tika realizēts Ministrijas projekts „Integrācijas veicināšanas atbalsta sistēmas izveide trešo

⁴ http://izm.izm.gov.lv/upload_file/jaunatne/petijumi/IZM_Monitorings_AptaujuAgentura_09.2011.pdf

valstu valstspiederīgajiem jauniešiem”, kas būtiski uzlaboja portāla tehniskās iespējas, paplašināja saturisko ietvaru, kā arī kļuva par valodu (LV – RU – EN) apguves tiešsaistes resursu.

Finansējums – 550 Ls (EKK 2259)

Rezultāts:

- jaunatnes politikas portālā *www.jaunatneslietas.lv* ievietotas vismaz 780 ziņas gadā par jauniešiem aktuālām tēmām;
- jaunatnes politikas portāla *www.jaunatneslietas.lv* apmeklētāju skaits gadā ir vismaz 120 000.

Atsauce uz Jaunatnes politikas valsts programmā 2009.-2013.gadam noteikto:

- 3.3.1. „Administrēt un pilnveidot jaunatnes politikas portālu *www.jaunatneslietas.lv*”.

**4. STARPTAUTISKĀS SADARBĪBAS ĪSTENOŠANA
JAUNATNES POLITIKAS NOZARĒ**

Mērķi:

- nodrošināt starptautisko sadarbību jaunatnes politikas nozarē, labās prakses apmaiņu un darbā ar jaunatni iesaistīto personu pieredzes apmaiņu.

Uzdevumi:

- nodrošināt sadarbību jaunatnes jomā ar Beļģiju (Flandriju);

4.1. Sadarbības īstenošana ar Beļģiju (Flandriju) jaunatnes jomā

Pamatojoties uz 2008.gada 28.maijā Briselē parakstītās Latvijas Republikas valdības un Flandrijas valdības sadarbības programmas 2008. – 2011.gadam 9.punktu un ņemot vērā 2011.gada 28.jūnijā Rīgā parakstītās Latvijas Republikas valdības un Flandrijas valdības sadarbības programmas 2012. – 2014.gadam 9.punktu, laikā no 2011.gada 2.novembra līdz 4.novembrim Rīgā notika Latvijas Republikas un Flandrijas Jaunatnes apakškomisijas tikšanās. Minētās tikšanās laikā tika parakstīts protokols sadarbības īstenošanai jaunatnes jomā 2012. – 2014.gadam, kas paredz sadarbības attīstību šādās prioritārajās tematiskajās grupās: 1) neformālās izglītības ceļā iegūto prasmju atzīšana, 2) jauniešu līdzdalības veicināšana dažādos lēmumu pieņemšanas procesos, 3) darba ar jaunatni kvalitātes uzlabošana, 4) uz pierādījumiem balstītās jaunatnes politikas plānošana lokālā līmenī.

2013.gadā III ceturksnī Latvijā notiks otrais trīs dienu pieredzes apmaiņas seminārs, kurā tiks iesaistīti Latvijas, Lietuvas, Igaunijas un Flandrijas jaunatnes lietu speciālisti, pašvaldību jaunatnes darbinieki, jaunatnes politikas eksperti, kā arī citi speciālisti no jaunatnes politikai saistītajām jomām. 2013.gada II ceturksnī Latvija notiks pieredzes apmaiņas semināra sagatavošanās tikšanās, kurā piedalīsies Latvijas, Lietuvas, Igaunijas un Flandrijas par jaunatnes politikas koordināciju atbildīgie pārstāvji.

Finansējums – 8 000 Ls (EKK 2231)

Rezultāti:

- 2012.gadā īstenota aktivitāte sadarbības protokola ar Beļģiju (Flandriju) ietvaros un nodrošināta jaunatnes lietu speciālistu, pašvaldību jaunatnes lietu koordinatori, kā arī jaunatnes politikas ekspertu dalība pieredzes apmaiņas seminārā par jauniešu prasmju atzīšanu, kas ir iegūti neformālās izglītības ceļā;
- attīstot starptautisko sadarbību ar Baltijas jūras reģiona valstīm jaunatnes politikas nozarē, nodrošināta dalība Baltijas jūras valstu padomes Vācijas prezidentūras ietvaros organizētajos pasākumos.

Atsauce uz Jaunatnes politikas valsts programmā 2009.-2013.gadam noteikto:

- 4.3.2. „Īstenot pasākumus saskaņā ar Latvijas Flandrijas sadarbības protokolu un daudzpusējo sadarbības programmu (Lietuva, Latvija, Igaunija un Flandrija)”.

Programmas kopējais finansējums – 221 985 Ls (valsts budžeta apakšprogramma 06.05.00. „Jaunatnes politikas valsts programma”).

03.12.2012. 11:31

3575

Sporta un jaunatnes departamenta
direktores vietniece jaunatnes jomā

Diāna Sīmansone

67047953

diana.simansone@izm.gov.lv